



Itämeri tietopaketti

LEVÄVAHTI- rakkohauru

Kansalaishavainnointi Itämeri

SYKE
Eija Rantajärvi
Vivi Fleming-Lehtinen



Itämeri tietopaketti

1. Tietopaketin yleisesittely ja käsitteitä
2. Havainnoinnin yleisesittely
3. Havainnointikoulutus: sinilevät
4. **Havainnointikoulutus: rakkohauru**
5. Havainnointikoulutus: näkösyvyys
6. Itämeren mitat – ominaispiirteet – alueet
7. Itämeren ongelmia ja ratkaisuja
8. Kasviplankton – sinilevien ekologiaa

Kansalaishavainnointi Itämeri

Levävyöhykkeistä



kovilla rannoilla näkyvimvät

- yksivuotiset rihmalevät
- monivuotinen rakkohauru

vyöhykkeiden leveys / lajisto määräytyy aallokon ja veden kirkkauden mukaan

Nopeakasvuiset
yksivuotiset rihmalevät
hyötyvät rehevöitymisestä

- likaantuneissa vesissä runsaasti suolilevää (*Enteromorpha*)
- keväällä ruskolevä *Pilayella* tärkein laji, kesällä viherlevä ahdinparta (*Cladophora*) ja loppukesällä ruskolevät *Dictyosiphon* ja *Ectocarpus* sekä punalevä *Ceramium*

rakkohauru

rihmaleviä

hajoavaa rihmalevämössöä



Rakkohauru

Kansalaishavainnointi Itämeri



Havainnoi ja raportoi

Rakkohauru (*Fucus vesiculosus*)

tarjoavat elinympäristön ja ravintoa monille eliöille

- muutokset esiintymisessä vaikuttavat elinympäristöön
- ja lajien levinneisyyteen
- seuranta tärkeää
- monimuotoisuusmittari

kun ravinteita on liikaa
rakkohauru peittyy päällyskasvuston
ja vajoavan aineksen alle

- valoa vähän **rakkohauru kärsii**

Kansalaishavainnointi Itämeri

Rakkohauruyhteisön tila



ENNEN rehevöitymistä
Hyvinvoiva



JÄLKEEN
Huonokuntoinen





Miten tunnistat rakkohaurukasvuston ? kasvaa

- meren kalliorannoilla
- pohjaan kiinnittyneenä
- viher-kelta-ruskea (kuuluu ruskoleviin)
- sekovarressa rakkuloita (ilma-, lisääntymis-)

Ei esiinny vähäsuolaisilla alueilla (valtamerilaji)
➤ ei Perämerellä, ei Suomenlahden pohjukassa





Mistä ja miten havainnoit

- **meren kalliorannoilta**
- tarkastele pinnalta rantaa niin syvälle kuin veden kirkkaus antaa myöten (syvyys vesirajasta 2-3 m)
- jos näet rakkohaurua, varmista että se on kiinnittynyt pohjaan - älä raportoi paikalle ajelehtineista levistä



tutki rauhassa kasvustoa

Kansalaishavainnointi Itämeri

- laajuus, kunto
- kasvaako päällä rihmalevää
- elääkö kasvustossa selkärangattomia eläimiä
onko lajeja vähän/paljon
- kasvaako rakkohaurujen välissä muita leviä
esim. punaisia, kirkkaanvihreitä rihmamaisia



Havainnoi ja raportoi Rakkohauru



Symbolit

Rakkolevä

- ☐ Ei levää
- ☐ Hieman levää
- ☐ Runsaasti levää
- ☐ Erittäin runsaasti levää



Havainnoi ja raportoi
Rakkohauru



Havaintoluokat

3

2

1

0



3



0



Kansalaishavainnointi Itämeri



Havaintoluokka 3 – erittäin runsaasti levää runsas terve yhteisö

- tiheä laaja kasvusto koko kallioalueella
- keski- tai suurikokoisia
- ”terveennäköisiä”
- seassa muuta kasvillisuutta ja eliöitä
- ei rihmalevän peitossa

Kansalaishavainnointi Itämeri

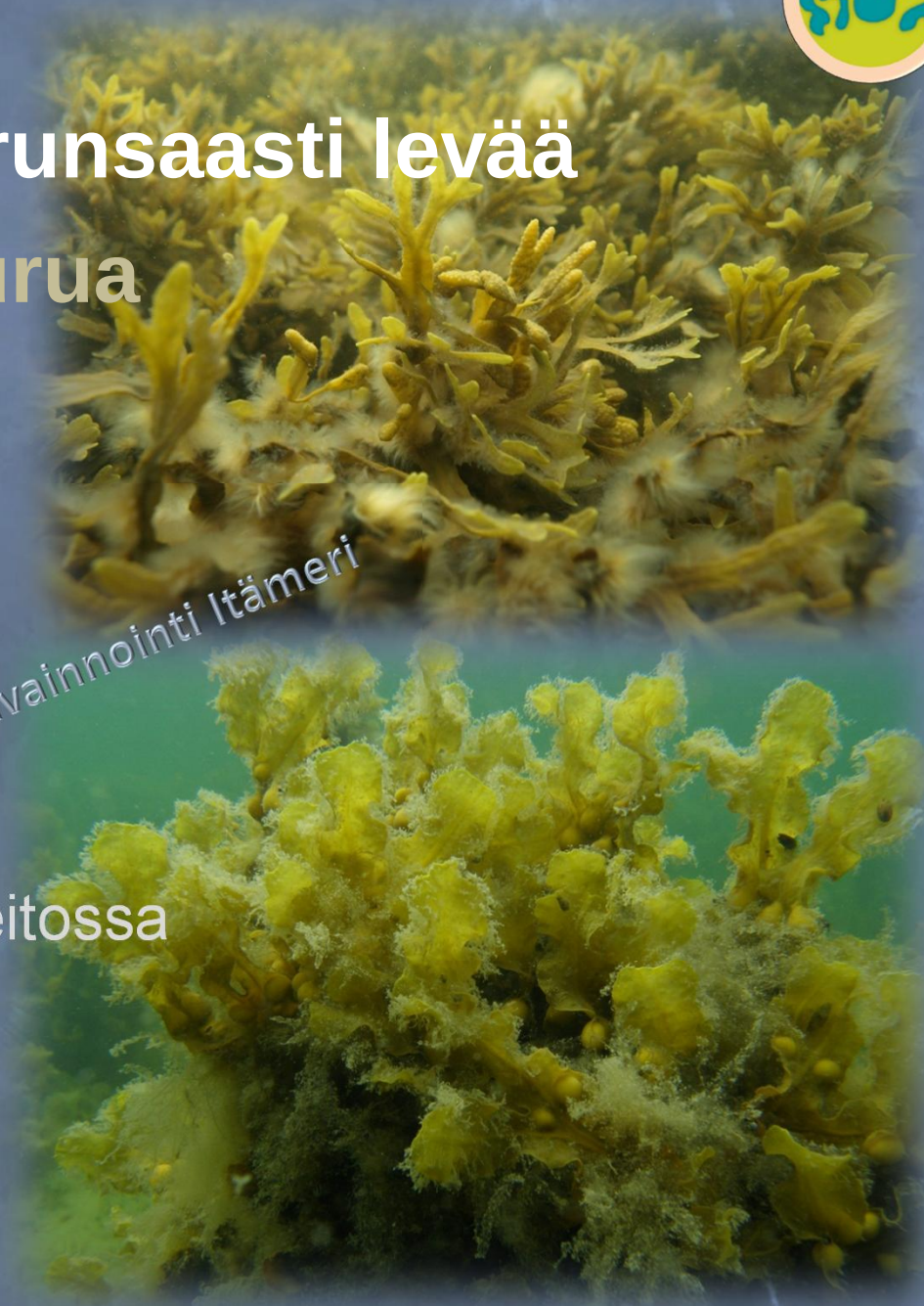




Havaintoluokka 2 – runsaasti levää kohtalaisesti rakkohaurua

- kasvustot laikuttaisia
 - keski- tai suurikokoisia
 - näyttää ”terveeltä”
 - seassa muuta kasvillisuutta ja eliöitä
- voi olla osittain rihmalevän peitossa

Kansalaishavainnointi Itämeri

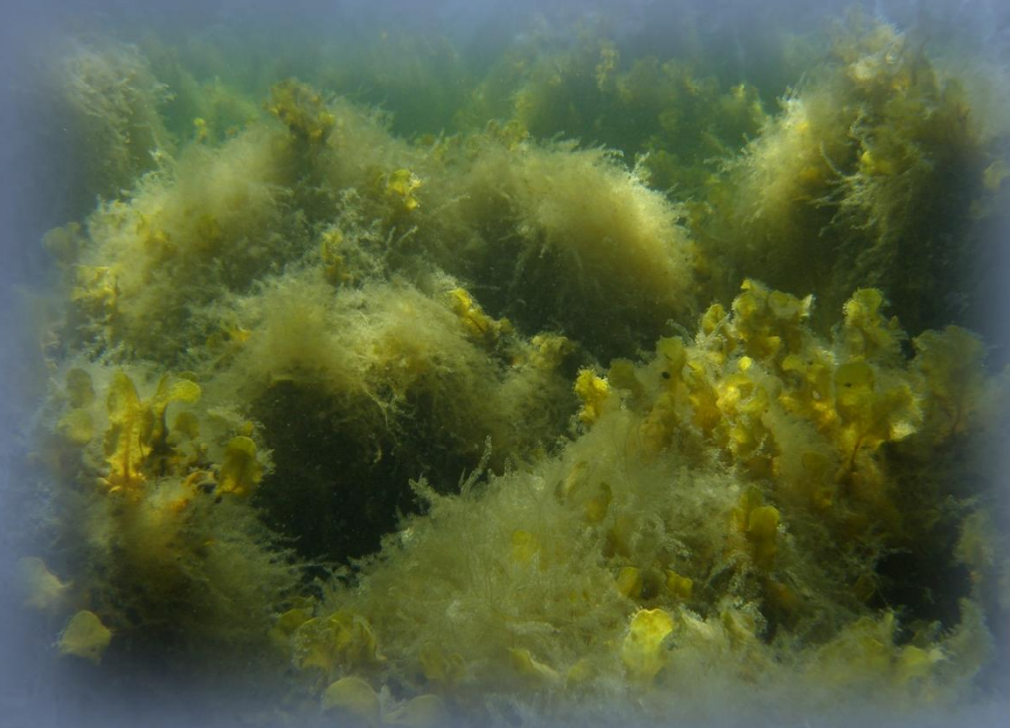




Havaintoluokka 1 – hieman levää muutama kituva rakkohauru

Kansalaishavainnointi Itämeri

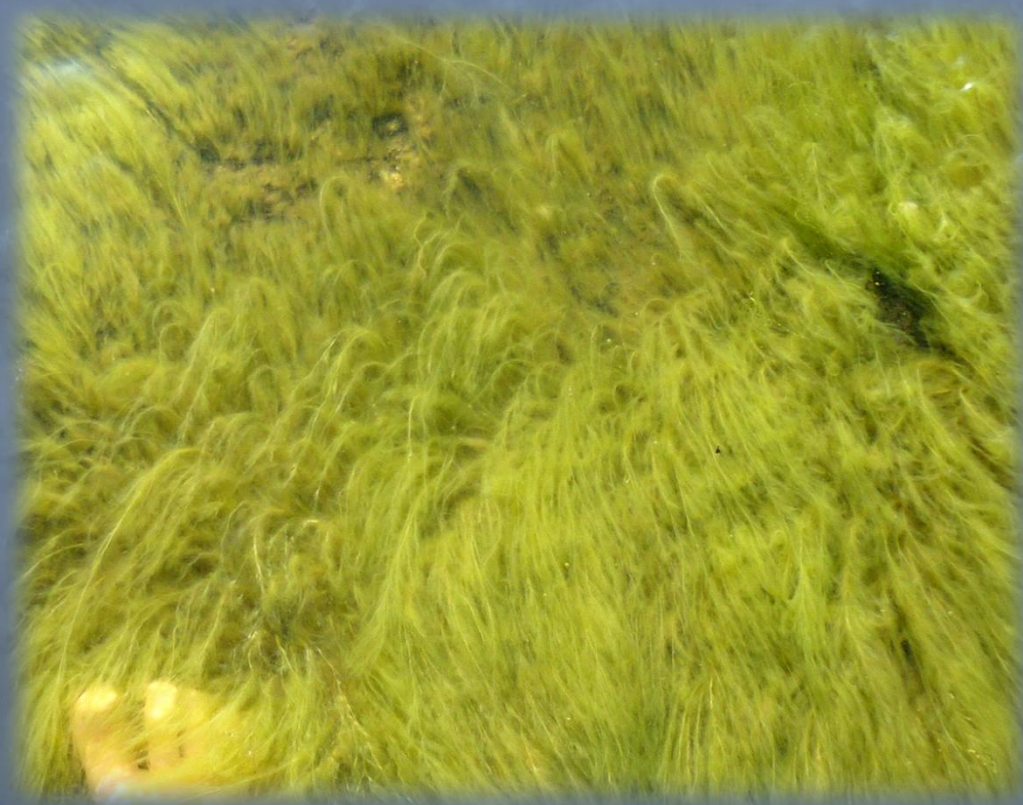
- seassa runsaasti rihmalevää
- yksittäisiä rakkohauruja
- pienikokoisia
- täysin päällyslevien peittämä
- selkärangattomia eliöitä
voi olla paljon, lajeja vähän





Havaintoluokka 0 – ei levää kalliorannalla ei rakkohaurua

- paikalla voi kasvaa
esim. rihmalevää



Kansalaishavainnointi Itämeri

**Tekemäsi havainto on
hyvä työ Itämeren hyväksi.**

Kiitos siitä!

